

iki aylık
işçi gazetesi
ağustos-
aralık 2025

Türkiye
Genel
Hizmetler
İşçileri
Sendikası
Yayın
Organı

DİSK/GENEL-İŞ emek

BU SAYIDA: Dünya Barış Günü, 12 Eylül, Cumhuriyet 102 Yaşında, Kadın Mücadelesi

Sayı: 188

Emeğin Yılı

Remzi ÇALIŞKAN *Genel Başkan*

Emeğin, dayanışmanın ve örgütlü mücadelenin gücüyle yeni bir yıla girerken umudu da kararlılığı da hep birlikte büyütüyoruz. Geride bıraktığımız 2025 yılı, işçiler açısından ağır bir yıl oldu. Düşük ücretler, güvencesiz çalışma biçimleri, hızla artan hayat pahalılığı ve derinleşen adaletsizlikler milyonlarca emekçiyi her geçen gün biraz daha yoksullaştırdı. Bugün milyonlarca işçi, bu ağır sorunlarla ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Ancak tüm bu zorluklara rağmen işçi sınıfı, haklarından vazgeçmedi; adalet ve eşitlik talebinden geri adım atmadı.

Genel-İş, tam da bu tabloda; insanca yaşam, güvenceli iş, adil ücret ve eşit haklar mücadelesinin örgütlü gücü olmayı sürdürmektedir. Emeğin değersizleştirildiği, hakların budandığı, adaletin aşındırıldığı hiçbir düzene razı olmadık; bundan sonra da olmayacağız.

Ne yazık ki, bu zorlu süreçten en fazla etkilenenlerin başında belediye işçileri gelmektedir. Özellikle iktidarın muhalif belediyelere yönelik sürdürdüğü politikalar sonucunda; ödenmeyen ücretler, işten çıkarmalar, sosyal hakların gasp edilmesi gibi ciddi sorunlarla karşı karşıya kalınmıştır. SGK borçları gerekçe gösterilerek yapılan kesintilerle muhalif belediyeler mali açıdan kuşatılırken her zaman olduğu gibi bu kuşatmanın bedeli de doğrudan belediye işçilerine ödetilmiştir. Üyelerimiz ücretlerini ve sosyal haklarını zamanında alamıyor; artan kiralara, yüksek enflasyon ve ağır vergi yükü altında her geçen gün daha da yoksullaşıyor. Borçluluk hızla artarken bir yandan da temel haklardan biri olan barınma hakkı da tehdit ediliyor. Kredi borçlarını ödeyemeyen işçiler, bir de yüksek faiz yüküyle karşı karşıya bırakılıyor. Ayrıca bu uygulamalar sonucunda belediyelerin hizmet üretme kapasitesi zayıflıyor, dolayısıyla kamu hizmetleri aksıyor.

Bu koşullarda belediyelerden beklentimiz son derece açıktır: Emek

dostu bir yaklaşım benimsemeleri, emeğin hakkından kesinti yapmamları ve işçiyi önceleyen bir yönetim anlayışıyla hareket etmeleridir. Unutulmamalıdır ki; emek ve demokrasi mücadelesi birbirinden ayrı düşünülemez. Emeğin özgürleşmesi, emeğin eşitlik ve adalet hedefi, ancak emek ve demokrasi mücadelesinin birlikte, bütünlüklü ve örgütlü biçimde yürütülmesiyle gerçeklik kazanabilir. Unutulmamalıdır ki demokrasi mücadelesi emekten kopuk, emek mücadelesi de demokratik hak ve özgürlüklerden yoksun bir biçimde verilemez. Emeğin sözünün olmadığı bir demokrasi güvencesiz, demokrasinin olmadığı bir emek mücadelesi ise savunmasızdır.

Öte yandan 2025 yılı, barış umudunun güçlendiği bir yıl olmuştur. Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu'nun yürüttüğü barış sürecinin, ülkemizin geleceği açısından tarihsel bir öneme sahip olduğunu komisyon çalışmalarında da ifade ettik. Çünkü emek ve demokrasi mücadelesi; aynı zamanda toplumsal barışın, eşitliğin ve kardeşçe bir arada yaşamının mücadelesidir. Bu nedenle sürecin başarıyla tamamlanmasını önemsiyor; hukukun üstünlüğünün sağlanmasını, adaletin tesis edilmesini, demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlenmesini, halkın iradesi önündeki haksız ve hukuksuz engellerin kaldırılmasını bu sürecin vazgeçilmez bir parçası olarak görüyoruz. Barış, siyasi hesapların ve dar çıkarların ötesinde; bu topraklarda yaşayan herkesin ortak geleceği için ele alınmalı ve desteklenmelidir.

Yeni yılda da talebimiz değişmiyor: Emeğin hakkını aldığı demokratik bir yaşam, sendikal özgürlüklerin güvence altına alındığı, eşitliğin ve barışın egemen olduğu bir ülke talebimizdir. Bu talebi daha güçlü, daha kararlı ve daha örgütlü bir biçimde dile getirmeye devam edeceğiz.

2026 yılının; sömürünün değil emeğin, baskının değil özgürlüğün, ayrımcılığın değil eşitliğin yılı olmasını diliyorum. Tüm emekçilere ve ailelerine, dayanışmanın ve umudun eksik olmadığı bir yıl temenni ediyorum.

Dünya Barış Günü

Emeğin, Eşitliğin ve Barışın Yanındayız!

Bugün, 1 Eylül Dünya Barış Günü. Tüm dünyada barış talebinin yükseldiği bu günde şunun altını çiziyoruz; barış yalnızca savaşıklık değildir; adil bir yaşam, insanca çalışma koşulları ve toplumsal eşitlik. Barış istiyoruz!

Bugün tüm dünyada açlığın, yoksulluğun, eşitsizliklerin, adaletsizliklerin, ayrımcılığın, savaşların ve katliamların arttığı bir dönemden geçiyoruz. Emperyalistlerin körüklediği savaşlar, iklim krizinin yarattığı yıkımlar, yoksulluk, işsizlik, otoriter yönetimlerin baskısı ve cihatçı çetelerin şiddeti nedeniyle milyonlarca insan yerinden edilmekte, mülteci haline gelmektedir. Dünya büyük bir insanlık krizi ile karşı karşıyadır. Bu kriz ancak insanı önceleyen çabalarla önlenebilir.

Barış hakkı kutsaldır. Devletlerin görevi bu hakkı korumak ve hayata geçirmektir. Çünkü barış, yaşam hakkından inanç ve örgütlenme özgürlüğüne, eğitimden sağlığa, güvenceli çalışmadan eşit yurttaşlığa kadar tüm haklarımızın teminatıdır.

Nefret dili ve ötekileştirmenin hâkim olduğu toplumlarda hak ve özgürlükler baskı altına alınır, en temel talepler karşılanamaz. Savaş, iktidarların ve sermayenin halklara karşı kullandığı en ağır sindirme aracıdır. Halkların üzerine doğrultulan silahlar aslında kendi geleceğimize yöneltmiştir. Sa-

vaşın bedelini ölüm, sefalet ve yoksullukla ödeyenler ise daima yoksul halk çocuklarıdır. Emperyalistlerin ve iktidarların çıkar oyunlarının halka dönüşü kan, gözyaşı ve zulümden başka bir şey değildir.

Biz biliyoruz ki barış, insanca yaşamın koşuludur. Barış; nefret söylemini susturur, işçilerin hak arayışını güçlendirir, güvencesizliği bitirir, kadın cinayetlerini önler, ırkçılığı dağıtır, ekonomik krizi aşmanın yolunu açar. İşte bu nedenle barış hakkı mücadelesini sürdürmek, barışta ısrarcı olmak boyumuzun borcudur.

Türkiye coğrafyası, emperyalistlerin ve bölgesel güçlerin çatışmalarının tam ortasında kalmışken İsrail'in Gazze'deki soykırımı, Lübnan'a yönelik abluka ve saldırıları, İran-İsrail çatışmaları, Suriye'de süren katliamlar; en çok çocuklara, kadınlara ve yoksullara acı getirmektedir. Ülkemiz de bu

Biz işçiler biliyoruz ki savaşlardan, krizlerden, baskılardan en çok zarar gören yine emekçi halktır.

insanlık krizinin merkezindedir. 2014'ten bu yana Türkiye, dünyada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke haline gelmiştir.

Biliyoruz ki savaşların, çatışmaların ve şiddetin bedelini en fazla işçi sınıfı öder. Bu yüzden demokrasi, barış, adalet ve insanca bir yaşam mücadelesi işçi sınıfının geleceği ve ekmeği için hayati önemdedir.

Barış; adaletle, eşitlikle ve emekle mümkündür.

Ülkemizde de yıllardır süren çatışmalar karşısında barışı, eşitliği ve adaleti savunuyoruz. Kürt sorununda demokratik çözüm, silahların susması, taleplerin parlamentoda özgürce tartışılması ve barışçıl yöntemlerle çözüm üretilmesi, emekçilerin ve ülkemizin geleceği için kritik bir adımdır ve son derece değerlidir. Toplumsal barış ve kardeşlik için demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işletilmesi zorunludur.

Biz işçiler biliyoruz ki savaşlardan, krizlerden, baskılardan en çok zarar gören yine emekçi halktır. Bu yüzden barış mücadelesi aynı zamanda emek mücadelesidir.

İnsanca yaşam, güvenceli iş, eşit yurttaşlık ve demokratik bir ülke için barış istiyoruz! Savaşa, yoksulluğa, sömürüye karşı emeğin birliğini, halkların kardeşliğini savunuyoruz!

Yaşasın 1 Eylül Dünya Barış Günü!

Yaşasın emek ve barış mücadelesi!

ÇOCUKLUĞU GERİ İSTİYORUZ

20 KASIM DÜNYA ÇOCUK HAKLARI GÜNÜ

Dünyada yaklaşık 138 milyon çocuk işçi var ve bunların 54 milyonu sağlığını, güvenliğini, gelişimini tehlikeye atacak işlerde çalışıyor.

Ülkemizde çocuk işçiliği, en kötü biçimleriyle ve çocuk işçi ölümleriyle birlikte büyüyen bir sorun olmaya devam ediyor. Son bir yılda en az 72 çocuk işçi hayatını kaybetti. Yalnızca son on günde kaybettiğimiz Habib Aksoy, Tuğba ve Nisanur Taşdemir, Cansu Esetoğlu, Alperen Uygun, Sedat Kurt, Yakup Güneş, Hikmet Sarioğlu ve Muhammed Kendirci; eğitim görmesi gereken çocukların sanayide, tarımda, inşaat ve MESEM'lerde ucuz işgücüne dönüştürüldüğünü gösteriyor.

Dünyada yaklaşık 138 milyon çocuk işçi var ve bunların 54 milyonu sağlığını, güvenliğini, gelişimini tehlikeye atacak işlerde çalışıyor. Son yıllarda milyonlarca çocuk işçiliğinden uzaklaştırılmış olsa da küresel hedefler yakalanabilmiş değil. Çocuk işçiliğinin dünya genelinde en yaygın olduğu alan hâlâ tarımdır (%61).

Savaş ve çatışmalar da çocukları hedef hâline getiriyor. 2024 verilerine göre dünyada her altı çocuktan biri çatışma bölgelerinde yaşıyor; mülteci nüfusunun %40'ı çocuklardan oluşuyor; 52 milyon çocuk okula gidemiyor. Sadece Gazze'de iki yılda 19 bin çocuk öldürüldü.

Çocuk işçiliğini besleyen nedenler çok yönlüdür; ancak yoksulluk, güvencesiz çalışma, sendikal örgütlenmenin zayıflığı, esnek ve kayıt dışı istihdam bu sorunu ağırlaştırmaktadır. Tarımda, küçük atölyelerde, ev içi üretimde ve sanayide kullanılan ucuz çocuk emeği sistematik bir sömürü biçimine dönüşmüştür.

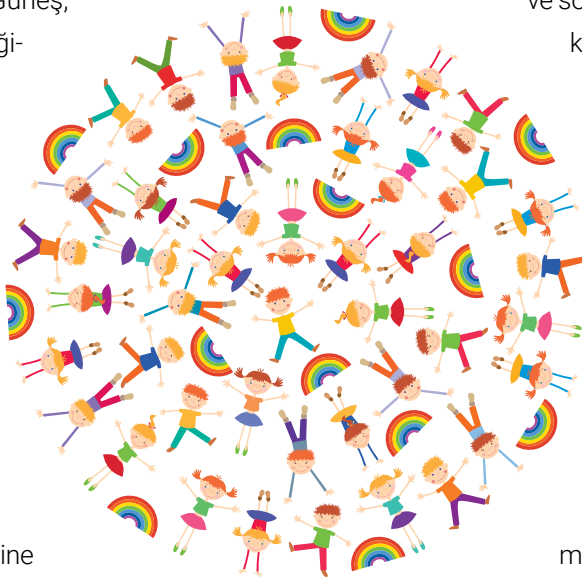
Okuldan kopan veya eğitime erişemeyen çocuklar en korunmasız gruptur. Kırsal bölgelerde ve göçmen ailelerde nitelikli eğitime ulaş-

mak zorlaştıkça çocuklar çalışmaya yöneliyor. Mevsimlik tarım işçilerinin çocukları hem okulsuz kalıyor hem de ağır koşullarda uzun saatler boyunca çalıştırılıyor. Yılın aylarını göç yollarında, çadırlarda ebeveynsiz geçiren bu çocuklar eğitim, sağlık, güvenlik ve sosyal yaşamdan tamamen uzaklaşıyor; yetişkinlikte de aynı döngüye mahkûm oluyor.

MESEM uygulaması ise denetimsizlik nedeniyle çıraklığı gizli bir çocuk işçiliği biçimine dönüştürüyor. Eğitim değil, ucuz emek üreten bir sistem hâline geliyor.

Ne Yapılmalı?

- » Denetimler güçlendirilmeli: Sokak, tarla, atölye, sanayi ve geri dönüşüm alanlarında etkin kontrol sağlanmalı.
- » Kayıt dışı istihdamla mücadele edilmeli: Tarım, sanayi ve hizmetlerde kayıt dışılık çocuk işçiliğinin ana kaynağıdır.
- » Sendikal örgütlenme desteklenmeli: Esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerine son verilmeli; sendikalar denetim ve politika süreçlerinde söz sahibi olmalıdır.
- » Aile destekleri yaygınlaştırılmalı: Ailelerin çocuklarını çalıştırmaya mecbur kaldığı koşullar ortadan kaldırılmalıdır.
- » Eğitime erişim sağlanmalı: Mevsimlik işçi çocukları için mobil okullar, taşınabilir eğitim ve ek öğretmen desteği geliştirilmelidir.
- » Çocuk koruma sistemleri güçlendirilmeli: Riskli durumlar erken tespit edilmeli, rehberlik ve psikososyal destek mekanizmaları genişletilmelidir.

Emeğe ve Demokrasiye Karşı Darbe Düzeni

12 Eylül 1980 askeri darbesi, Türkiye tarihinin en önemli siyasal ve toplumsal kırılma noktalarından biridir. Darbe yalnızca bir sabah tankların sokağa çıkması değil; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin lağvedilmesi, 1961 Anayasası'nın yürürlükten kaldırılması, siyasi partilerin kapatılması, grevlerin yasaklanması, toplu iş sözleşmesi hakkının askıya alınması ve sendikal faaliyetlerin durdurulmasıdır.

12 Eylül 1980 askeri darbesi, yalnızca bir askeri müdahale değil; işçi sınıfının kazanılmış haklarını gasp eden, emeği sermayeye teslim eden bir darbe düzenidir. Darbenin en büyük hedefi işçi sınıfı ve onun mücadele örgütleri olmuştur. DİSK'in faaliyetleri durdurulmuş, yöneticileri yıllarca hapiste tutulmuştur.

12 Eylül, 24 Ocak kararlarıyla hazırlanan neoliberal politikaların işçi sınıfına dayatılmasının aracı olmuştur. O günden bugüne sendikal haklar budanmış, grev hakkı

fiilen yok edilmiş, özelleştirmelerle ülkenin birikimi, üretimi, emekçilerin yarattığı tüm değerler satılmış, işçiler düşük ücret ve güvencesizlik kısıncasına alınmıştır.

Bugün de Aynı Zihniyet Sürmektedir

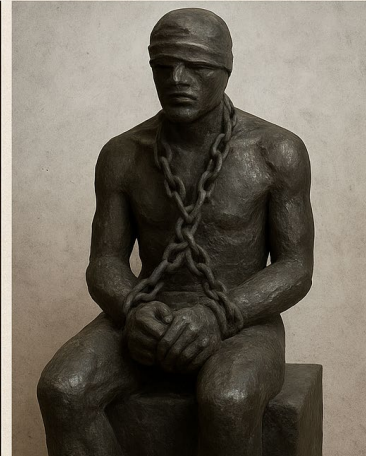
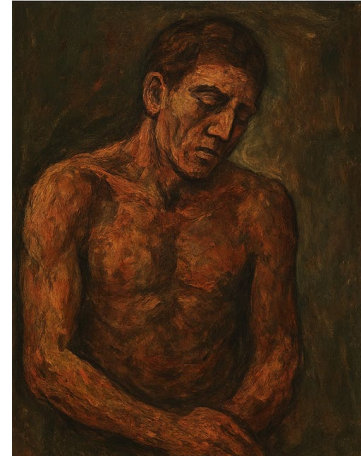
Darbe biçimsel olarak sona erse de, çok sayıda seçim yapılmış olsa da ülke, 45 yıldır 12 Eylül rejiminin gölgesi altında yaşamaktadır. Grev yasakları, sendikal baskılar, kayyım uygulamaları, seçme-seçilme hakkına yönelik saldırılar, temel insan haklarına ve özgürlüklere yönelik baskılar ve son olarak da hukuğun sistematik bir vesayet aracı olarak kullanılması bunun açık kanıtlarıdır.

12 Eylül Darbesi İle İşçi Sınıfına Örgütsüzlük Dayatılmıştır

Bugün geldiğimiz noktada sendikalaşma oranı 1980'deki yüzde 40 seviyesinden yüzde 14'e gerilemiştir. Grev hakkı fiilen yok edilmiştir. 1980'de 2,2 milyon sigortalı işçinin 80 bini grevdeyken, günümüzde ortalama 15 milyon sigortalı işçi içinde grev hakkını kullanabilenlerin sayısı yılda sadece 4 bin civarındadır. Bu tablo, işçi sınıfına örgütsüzlüğün dayatıldığının açık göstergesidir.

Ücretler 45 yıldır eriyor.

24 Ocak ve 12 Eylül'ün temel hedeflerinden birinin ücretleri baskılamak ve ücret

maliyetini düşürmek idi. Bugün yüksek enflasyon altında ve yüksek vergilerle emekçilerin ücreti günden güne eriyor. Gelir dağılımı 45 yıldır bozuk. 1978-1980 arasında ücretli istihdam oranı yüzde 33 düzeyinde iken emeğin milli gelirdeki payı yüzde 31,5 olarak tahmin ediliyordu. 2015-2024 arası 10 yıllık dönemde ücretli çalışanların istihdam içindeki payı yüzde 69'a yükselirken payı yüzde 32,8'de kalmıştır.

Demokrasi İşçinin Ekmeğidir

Biliyoruz ki demokrasi geriledikçe işçinin ekmeği küçülür.

Bu yüzden Genel-İş olarak biz, 12 Eylül'ün karanlığına karşı emeğin aydınlığını, sermayenin tahakkümüne karşı işçi sınıfının onurlu mücadelesini savunmaya devam edeceğiz.

16 Kasım Sendikal Baskılara Karşı Küresel Eylem Günü ÖRGÜTLENME HAKTIR!

Neden 16 Kasım?

Hacienda Luisita Katliamı: Sendikalara Yönelik Baskının Karanlık Bir Örneği

Sendikal hakların, güvenlik politikalarıyla bastırılmasının, işçilerin yaşam haklarını ellerinden alan sonuçlar üretmesinin çarpıcı örneklerinden birinin yıldönümündeyiz. Filipinler'in Tarlac kentinde faaliyet gösteren tarım işçileri sendikası ULWU ve şeker fabrikası işçileri sendikası CATLU'nun, işten çıkarılanların işe iadesi, ücretlerde iyileştirme ve ulusal toprak reformunda somut taahhütler talepleriyle başlattığı grev 16 Kasım 2004 günü asker ve polis müdahalesiyle dağıtıldı. Hacienda Luisita Katliamı 21 yıldır, sermayenin çıkarları lehine kamusal gücün kötüye kullanılmasının simge vakalarından biridir ve

bu nedenle 16 Kasım, dünya sendikalarının çağrısıyla "Sendikal Baskılara Karşı Küresel Eylem Günü" olarak anılmaktadır.

Hükümetin Sendikalara Yaklaşımı ve Politik Etkisi

Filipinler'de 2001-2010 döneminde iktidarda bulunan Arroyo hükümeti, IMF ve Dünya Bankası çizgisinde neoliberal reformlar gerçekleştirmiş, özelleştirmeler, serbest ticaret anlaşmaları ve esnek istihdam modelleriyle sermaye dostu bir yönelim izlemiştir. Hükümet, bağımsız sendikalara ve grev hareketlerine karşı sistematik baskı uygulamış, grev yasaklarını sıkılaştırmış, asker ve polis müdahalelerini meşrulaştırmıştır. Arroyo dönemi, Filipinler

sendikal hareketi açısından demokratik gerileme ve militarizasyon dönemi olarak anılır. Dolayısıyla, Hacienda Luisita Katliamı, Arroyo yönetiminin işçilere yönelik baskıcı çizgisinin sonuçlarından biridir.

Grev ve Saldırının Seyri

ULWU, Hacienda Luisita'da yer alan şeker kamışı yetiştirme sahasında çalışan işçilerden, aralarında kendi yöneticilerinin de bulunduğu 327'sinin işten çıkarılması üzerine 6 Kasım 2004'te greve gitti. Plantasyonda bulunan şeker fabrikasında örgütlü CATLU da toplu pazarlıkta yaşanan tıkanma üzerine ULWU'ya katıldı ve böylece binlerce işçi ve köylünün katılımıyla çift yönlü bir grev hattı yaratılmış oldu. Ne var

ki bu hatta Çalışma Bakanı'nın talimatıyla biber gazı, basınçlı su ve dakikalarca süren otomatik silah atışlarıyla müdahale edildi. Bağımsız medya ve tanıklıklar saldırı sonucunda ikisi çocuk olmak üzere en az 14 işçinin yaşamını yitirdiğini aktarmaktadır. Öte yandan, 30'u ateşli silahla olmak üzere 200'e yakın kişi yaralanmıştır.

Katliam Sonrası: Cezasızlık ve Yıldırma

Katliamın ardından sendika binalarına yönelik baskınlar, sendikaların grevlerini gerçekleştirdikleri sahalara yakın bölgelerde askeri varlığın artırılması ve toplu gözetim ve tutuklamalar devam etmiştir. Her ne kadar, muhalif gruplarca parlamento ve senatoda çeşitli girişimlerde bulunulsa da katliama ve sorumlularına ilişkin kapsamlı ve adil bir soruşturma raporu oluşturulması sağlanamamıştır. Dahası, katliam sonrasında işçi sendikaları ile çiftçi hareketine destek veren veya tanıklık eden en az sekiz kişi daha öldürülmüştür ve bu durum cezasızlık algısını derinleştirmiştir.

Sendikal Baskılara Karşı

Hacienda Luisita Katliamı, sendikal hakların güvenlik politikalarıyla bastırılmasının emekçiler açısından nasıl ölümcül sonuçlar ürettiğinin çarpıcı bir örneğidir. ULWU ve CATLU'nun işten atılanların işe iadesi, ücret ve sosyal haklarda iyileştirme, toprak reformu gibi meşru talepleri, müzakere ve toplu pazarlık yoluyla karşılanması gerekirken cebir ve zor devreye sokulmuş, bir çalışma yaşamı uyuşmazlığı, kamusal düzen gerekçeyle kriminalize edilmiştir. Hacienda Luisita Katliamı, sermayenin çıkarları lehine kamusal gücün kötüye kullanılmasının simge va-

kalarından biridir. Bu olay, emek hareketinin evrensel hafızasında; örgütlenme ve toplu pazarlık özgürlüğü ile grev hakkının dokunulmazlığını yeniden teyidi; devletlerin, işverenlerin çıkarlarını korumak adına güvenlik aygıtını emek mücadelesine yöneltmesinin kabul edilemez olduğu vurgusu; cezasızlığın, yeni ihlalleri teşvik eden bir yapısal risk yarattığı uyarısı ile yer etmiştir.

Türkiye'de Sendikal Alanın Genel Görünümü

Türkiye'de sendikal haklar mücadelesi ülkenin içinde bulunduğu koşullara paralel olarak sürekli sekteye uğratılmaya çalışılsa da var gücüyle sürüyor. Aslında Türkiye'de de sendikal haklar, başta Anayasa olmak üzere, İnsan Hakları Evrensel Beyanname ve Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 87 No.lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi'yle güvence altına alınmıştır. Ancak örneğin, ILO işçilerin sendika üyeliği veya sendika faaliyetleri nedeniyle işten atılmasını örgütlenme özgürlüğünün ihlali olarak tanımlamış olsa da; Türkiye imzacısı

olduğu bu sözleşmeye rağmen hak ihlalleri ve baskılara göz yumuyor.

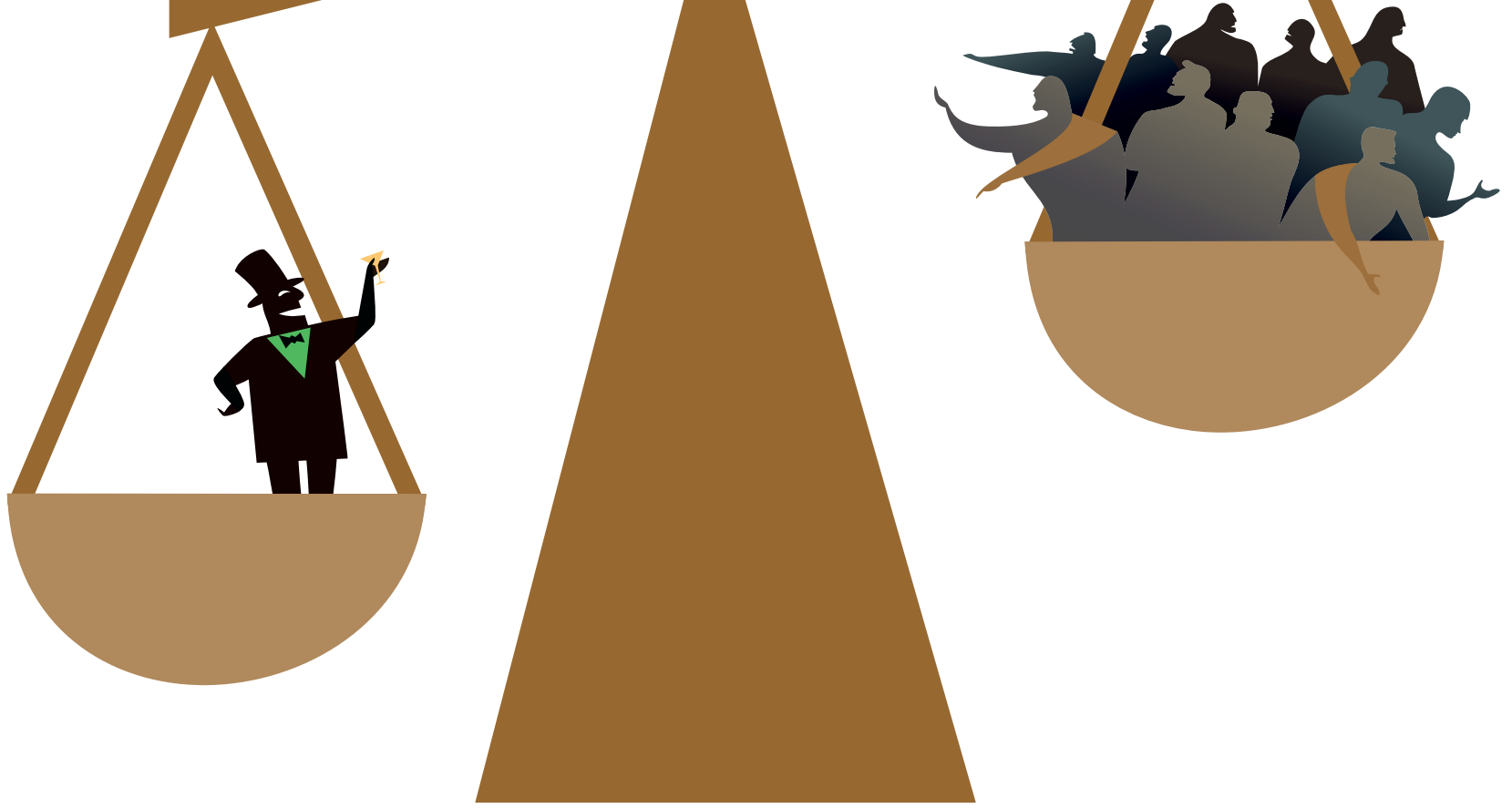
Ücretler, haklar, sosyal koruma, işçi güvenliği, toplu sözleşme ve pazarlık, sendika seçme özgürlüğü gibi konularda sorunlar gittikçe artarken işverenler sistematik bir şekilde sendika düşmanı uygulamalara devam ediyor ve örgütlenmeye çalışan işçileri işten çıkarıyor, grev hakkı engelleniyor. ILO Uzmanlar Komitesi raporlarında Türkiye'deki sendikal hakların pek çok açıdan ILO normlarıyla çeliştiği, yeni düzenlemelere ihtiyaç olduğu sık sık belirtiliyor ve benzer eleştiriler yıllardır Avrupa Birliği'nin Türkiye İlerleme Raporları'nda da yer alıyor. Ancak sendikal hak ve özgürlüklerin önündeki engellerin var olan darbe Anayasası ile kaldırılması mümkün görünmüyor. Sendikal hak ve özgürlükler ülkenin gerçek anlamda demokratikleşmesi ile mümkün olabilir. Bu doğrultuda sendikalaşma ve sendikalı işçi sayılarına dair veriler de var olan tabloyu özetler niteliktedir.

Sendikamız her türlü baskıya karşı emek ve demokrasi için dayanışmayı, birlikteliği ve mücadeleyi büyütüyor.

GELİR EŞİTSİZLİĞİ VE YOKSULLUK RAPORU

DİSK/Genel-İş Araştırma Dairesi'nin (emar) hazırladığı "Türkiye'de Gelir Eşitsizliği ve Yoksulluk Raporu"na göre Türkiye, Avrupa ülkeleri içinde gelir eşitsizliğinin en yüksek olduğu ülke konumunda. Rapor- da, enflasyon, yoksulluk, gelir adaletsizliği, borçluluk gibi konu başlıkları istatistiklerle inceleniyor. Genel-İş Araştırma Dairesi'nin yaptığı çalışmaya göre Türkiye'de her 10 kişiden 2'sinin yoksul olduğu belirlenirken, her 10 kişiden 6'sının borcu bulunuyor.

Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendika- sı (Genel-İş) Araştırma Dairesi'nin (emar) hazırladığı Türkiye'de Gelir Eşitsizliği ve Yoksulluk Raporu'nda hayatın her alanın- da hissedilen ekonomik krizin yurttaşlar ile emekçi kesimler açısından yarattığı et- kiler güncel veriler ışığında değerlendirili- yor. Alım gücündeki düşüşün vurgulandığı raporda 22 bin 104 lira olan asgari ücretin, Ağustos ayında açlık sınırı olarak belirtilen 26 bin 149 liranın dahi altında olduğuna dikkat çekiliyor.

Ekonominin büyüdüğü iddia edilirken, emekçi sınıfların gelirleri azalmış; yoksulluk ve borçluluk artmıştır

Kırılgan bir ekonomiye sahip olmak; yük- sek enflasyon, zayıf büyüme, yüksek dış açık, yüksek borçluluk ve sıcak paraya bağımlılık anlamına geliyor ki Türkiye bu göstergelerde başı çekmektedir. 2024-2025 yıllarında eko- nomide öne çıkan en kritik eğilimler; yüksek enflasyon, TL'nin değer kaybına bağlı olarak döviz kurlarındaki sert yükseliş ve ücretler- deki erimedir. Buna karşın, TÜİK verilerine göre Türkiye ekonomisi 2025 yılının birinci çeyreğinde %2,3, ikinci çeyreğinde ise %4,8 oranında büyümüştür. Ancak her zamanki gibi "ekonominin büyüdüğü" iddia edilirken, emekçi sınıfların gelirleri azalmış; yoksulluk ve borçluluk artmıştır.

**Ekonominin
büyüdüğü iddia
edilirken, emekçi
sınıfların gelirleri
azalmış; yoksulluk ve
borçluluk artmıştır**

Raporda öne çıkan başlıklar şu şekilde:

- » "Türkiye'de her 10 kişiden 2'si yoksul. En az 17 milyon 821 yurttaş en temel ih- tiyaçlarını karşılayacak gelire sahip değil"
- » "Bir işte çalıştığı halde yoksul olanla- rın oranı yüzde 11"
- » "Asgari ücret açlık sınırının altında"
- » "Her 10 çocuktan 4'ü yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında"
- » "Hanehalkı kişi başı aylık ortalama tüketim harcaması son bir yılda iki katına çıktı"
- » "Gelir eşitsizliğinde Avrupa birincisi- yiz"
- » "Türkiye'de en zengin yüzde 20'lik grup, en yoksul yüzde 20'lik grubun geli- rinin yaklaşık 9 katı gelir elde etmektedir"
- » "Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında kişi başına düşen milli gelirde en düşük olan ülkelerden biri"
- » "Her 10 kişiden 6'sı borçlu"
- » "GSYH içerisinde sermayenin payı yüzde 42 iken emekçilerin yüzde 37"

Raporun tamamına web sitemizden ula- şılabilir.

Cumhuriyetin 102. Yılı Kutlu Olsun

İşçi sınıfı için Cumhuriyet, demokrasi ve emek üzerinden büyüyüp gelişir, dallanıp budaklanır.

Bağımsızlığımızın ve ulusal egemenliğimizin simgesi olan Cumhuriyetimizin ilanının 102. Yılına büyük bir coşkuyla kutluyoruz.

Halkın kendi yaşamı ve geleceği üzerinde söz ve karar sahibi olduğu bir yönetim biçimi olarak Cumhuriyet, bu topraklar için büyük bir kazanım ve şanstır. 102 yıl önce Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde kurulan Cumhuriyet, bu ülkenin emekçileri için yalnızca bir rejim değil, eşit yurttaşlık, özgürlük ve laiklik temelinde insan onuruna yakışır bir yaşamın umudu olmuştur.

Ulusal egemenliği esas alarak halk iradesini temel ilke edinen Cumhuriyet, hukuk devleti anlayışıyla yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını sağlamayı hedefledi, halk, birey-yurttaş olarak haklarını kullanmaya başladı. Bugün üzerinde yükseldiği bu değerler yıpratılsa da Cumhuriyet, tüm baskılara rağmen varlığını kararlılıkla sürdürüyor.

İşçi sınıfı için Cumhuriyet demokrasi ve emek üzerinden büyüyüp gelişir, dallanıp budaklanır. Çünkü demokrasi olmadan Cumhuriyet, yalnızca bir biçim; emek olmadan demokrasi, yalnızca bir söz ola-

rak kalır. Gerçek Cumhuriyet, halkın eşit yurttaşlar olarak yaşam bulduğu, emekçilerin alın terinin karşılığını aldığı, düşüncenin ve örgütlenmenin özgür olduğu bir düzendir.

Biz DİSK/Genel-İş olarak biliyoruz ki, Cumhuriyet ancak emekle, demokrasiyle ve özgürlükle yaşar; adalet ve eşitlikle, en başta da halkın iradesini tanımakla başlar.

Cumhuriyet'i yaşatmak; aynı zamanda emeği savunmak, sefaletle karşı direnmek, eşitlik ve adalet mücadelesini, hak ve özgürlükler mücadelesini büyütmek demektir.

Cumhuriyetin ilanının 102. yılında, biz emekçiler diyoruz ki:

Emeğin Türkiye'sini inşa etme kararlılığımızdan, daha eşit ve demokratik bir Türkiye için mücadelemizden asla vazgeçmeyeceğiz.

Cumhuriyet'i demokrasiyle, demokrasiyi emekle taçlandıracağız! Yaşasın Cumhuriyet, yaşasın demokrasi, yaşasın emek mücadelesi!

BASIN AÇIKLAMASI ve BİLGİLENDİRME

Son günlerde DİSK'in Genel Merkezinin İstanbul'dan Ankara'ya taşınması kararına yönelik kamuoyunda ve örgüt içinde çeşitli tartışmalar yürütülmektedir. Bu tartışmaların bazıları maalesef hem DİSK tarihine hem de sendikal demokrasinin temel ilkelere aykırı değerlendirmeler içermektedir.

Genel-İş Sendikası olarak hem tarihe hem tüzüğe hem de bugünün sınıf gerçekliğine dayanan bu kararın nedenlerini kamuoyuna açıklama sorumluluğu duyuyoruz.

1- Tarihsel Gerçek: 12 Eylül Öncesinde

DİSK Ankara'ya Taşınma Kararı Almıştır

DİSK'in Ankara'ya taşınması yeni bir tartışma değildir. Haziran 1980'de yapılan 7. Genel Kurul, açık ve net bir şekilde DİSK'in Ankara'ya taşınmasına karar vermiştir. Bu kararın altında DİSK'in efsanevi Genel Başkanı Abdullah Baştürk ile DİSK'e bağlı sendikaların imzaları vardır. O dönemde Genel-İş Sendikası'nın katkılarıyla Ankara'da DİSK için bir genel merkez binası hazırlanmıştı ancak 12 Eylül faşist darbesi bu taşınmayı engelledi. DİSK'in faaliyetleri durduruldu, DİSK Genel Merkezi olacak bina da dahil tüm mal varlıklarına el konuldu.

DİSK ve DİSK'e bağlı sendika yöneticileri, Abdullah Baştürk ve yol arkadaşları tutuklandı, cezaevlerine atıldı. Ne yazık ki bugün DİSK'in taşınmasına karşı çıkanlar arasında bu tarihsel gerçeği görmezden gelen ve Baştürk'ün koltuğunda oturmuş bazı eski DİSK Genel Başkanları da bulunuyor. Bu tarihsel gerçeği ise bilinçli biçimde yok sayıyorlar.

Unutulmamalıdır ki; 1980'de DİSK'in en üst karar organı olan Genel Kurul'un iradesini yok saymak, DİSK tarihine saygısızlıktır.

Bürokrasi ve devletle yakınlaşma yakıştırması son derece asılsız ve haksız bir ithamdır. 12 Eylül generalleri bile DİSK'in Ankara'ya gelmesini "devletle yakınlaşma" olarak değil, kendi iktidarları için büyük bir tehdit olarak görmüştür. Eğer Ankara'ya taşınmak "yön değişikliği veya sisteme uyum" anlamına gelseydi; 12 Eylül generalleri DİSK'in Ankara'ya taşınmasından rahatsız olmaz, genel merkez binasına el koymaz, binayı Anayasa Mahkemesi yapmaz, DİSK'in faaliyetlerini durdurmazdı.

Bugün gerçekleştirilen taşınma bu yönüyle de 12 Eylül'ün yarım bıraktığı taşınma sürecinin gecikmiş de olsa tamamlan-

masıdır.

2- Tüzüksel Gerçek: 16. Genel Kurul Taşınma Kararını Yeniden Oylamıştır

DİSK'in Ankara'ya taşınması yalnızca 1980 Genel Kurulu kararı değildir.

2020 yılında yapılan 16. Genel Kurul, Genel-İş'in de aralarında bulunduğu DİSK'e bağlı 16 sendikanın genel başkanlarının da imzaladığı bir önergeyle taşınma kararını yeniden tartışmış, oylamış ve üçte iki çoğunlukla kabul etmiştir. Bu karar, DİSK tüzüğüne bir hüküm olarak işlenmiştir.

Ayrıca 2024 Şubat ayında yapılan 17. Genel Kurul da tüzüğün tamamını, bu madde de dâhil olmak üzere oybirliğiyle onaylamıştır. Tüzük, DİSK'in anayasasıdır.

Bu tüzük yürürlükte olduğu sürece DİSK Genel Yönetim Kurulunun ve tüm sendikaların görevi bu kararı uygulamaktır, DİSK'in tüzüğüne ve Genel Kurul iradesine saygı duymaktır. Alınmış bir Genel Kurul kararı ortadayken "karara katılmıyorum" demek, "Genel Kurul kararını tanımıyorum" demektir. Genel Kurul kararını tanımamak ise sendikal demokrasiye ve birlikte mücadele ruhuna tamamen aykırıdır.

3- Sınıfsal Gerçek: DİSK Tüm Türkiye

İşçi Sınıfının Konfederasyonudur

Taşınma, Genel Kurul kararıdır. Bu kararın dayanakları vardır ve bu karar sadece bir oylama sonucundan da ibaret değildir. İstanbul, elbette DİSK'in hafızasıdır: 1961 Saraçhane, 1963 Kavel, 1966 Paşabahçe, 1968 Derby işgali, 1970 yılı 15-16 Haziran direnişi, 1976 - 1977 yıllarındaki 1 Mayıslar... Bu geçmiş hepimizin ortak değeridir. Kimse bunu tartışma konusu yapmamaktadır. Ancak ülkemizde artık üretim haritası ve işçi sınıfının dağılımı değişmiştir. Bugün DİSK'e bağlı sendikaların üyeleri; Marmara'da, Ege'de, Akdeniz'de, İç Anadolu'da, Doğu'da, Karadeniz'de, büyükşehirlerde, Anadolu'nun sanayi kentlerinde, hizmet sektörünün hızla büyüdüğü metropollerde çalışmaktadır. Türkiye'de istihdam yapısı 1970'lerdekinden farklıdır. Türkiye işçi sınıfı sanayi üretiminin yanı sıra büyük kısmı artık hizmet sektöründe, lojistikte, inşaatta, belediyelerde, sağlık ve eğitimde, depolar-da, zincir marketlerde, AVM'lerde, büro işlerinde çalışmaktadır.

DİSK'in de tüm Türkiye'ye eşit mesafeden seslenmesi zorunluluktur. Ankara bu bakımdan da işçi hareketinin, gençlik hareketinin, kamu emekçilerinin, kitlesel mitinglerin, demokrasi mücadelesinin merkezidir. "DİSK köklerinden kopuyor" ifadesi asla kabul edilemez. Ankara'ya taşınmak İstanbul'dan kopmak değildir; İstanbul da dahil, Edirne'den Hakkâri'ye, Mersin'den Samsun'a, İzmir'den Gaziantep'e ve Artvin'e kadar tüm işçi sınıfına eşit mesafeden seslenebilme iradesidir.

Konfederasyon ile Sendikaların Görev, Yetki ve Sorumlulukları Birbiriyle Karıştırılmamalıdır!

Konfederasyonlara bağlı sendikaların temel görevi işyerlerinde örgütlenmek iken Konfederasyonumuz DİSK'in görevi tüm işkollarında örgütlenmenin önündeki engelleri kaldırmak ve işçi sınıfının hak ve talepleri için mücadele zeminini güçlendirmektir. DİSK'e bağlı sendikalar genel merkezleri, şubeleri, temsilcilikleri ve binlerce üyesiyle İstanbul dahil olmak üzere tüm illerde emek ve demokrasi mücadelesini sürdürmeye devam edecektir.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de başkentler işçi sınıfının mücadele merkezi olarak toplumsal hafızalara kazınmıştır. Devlet kurumlarından parlamento ve bakanlıklara, siyasi parti merkezlerinden

konfederasyon merkezlerine, uluslararası kuruluşlardan STK merkezlerine kadar başkentlerde konumlanmış olması bir tercihten öte hayatın olağan akışının bir sonucudur. Bu nedenle de Konfederasyonumuzun kurumsal faaliyetlerinin çok büyük bir bölümü dün olduğu gibi bugün de başkent Ankara'da yerine getirilmektedir. Konfederasyon merkezimizin Ankara'ya taşınması bu yönüyle sokakta ve işyerlerinde sürdürdüğümüz mücadelenin politik ve sendikal etki gücünü geliştirmeyi de amaçlamaktadır.

4- Taşınmaya Karşı Olmak veya

Eleştirmek Demokratik Bir Haktır, Ancak!..

Şüphesiz herkesin eleştiri hakkı vardır. Ama genel kurulda taşınma önergesine imza verip ardından bu önergeye imza vermemiş gibi davranmak kabul edilemez. 16. Genel Kurul'da taşınma önergesine imza atan bazı sendika genel başkanlarının imzaları ortadayken aynı genel başkanlar ve aynı sendikaların bugün tam tersi bir tutum ve söylem içerisinde olması sendikal sorumlulukla bağdaşmaz.

Genel-İş, DİSK'in en büyük sendikasıdır. Haliyle delege çoğunluğuna da sahiptir. Ancak Genel-İş, hiçbir zaman Genel Kurullarda delege hesabı yapmamıştır. Her zaman DİSK'in birliği, bütünlüğü ve çıkarlarını esas almıştır, her zaman fedakârlıklar yapmıştır. Genel-İş, delege sayısı ve çoğunluğu üzerinden hiç hesap yapmamış, Genel Yönetim Kurullarında Genel Başkanlık ve Genel Sekreterlik gibi taleplerde bulunmamıştır.

Bizler, DİSK'e bağlı tüm sendikaların örgütlenme çalışmalarını güçlendirmeleri yönünde her zaman dayanışmadan yana olduk; talep edilen hiçbir desteği geri çevirmedi. Buna karşın Genel-İş Sendikası'nın büyümesinden ve güçlenmesinden rahatsızlık duyanlara şunu öneririz: İşkollarında milyonlarca işçi bulunuyor. Örgütlenme, tüm sendikalar için açık ve meşru bir imkândır. Hep beraber örgütlenelim, DİSK'i daha da büyütelim.

DİSK'in büyümesi; DİSK'e bağlı bütün sendikaların işyerlerinde işçilerle buluşması, işçi sınıfının sorun ve talepleri için hiç durmadan çalışması ve mücadele etmesiyle mümkündür. DİSK olarak maalesef bugün tüm işkollarında yetkili sendikalar düzeyine ulaşmış değiliz. Bu nedenle DİSK'e bağlı tüm üye sendikaları asli ve en önemli görevimiz olan örgütlenme çalışmalarını

güçlendirmeye ve sorumluluk bilinciyle hareket etmeye davet ediyoruz.

5- Genel İş Sendikası Olarak Tavrımız Açıktır

Genel-İş, işçi sendikaları arasında Türkiye'nin 4'üncü, DİSK'in de en büyük sendikasıdır. Sendikamız yalnız İstanbul'da değil; Artvin'den Muğla'ya, Edirne'den Hakkâri'ye kadar tüm ülkede örgütlüdür ve tüm ülkede hem emek hem de demokrasi mücadelesi yürütmektedir.

Bu mücadeleyi yürüten üyeler DİSK üyesidir ve yıllardır "DİSK Genel Merkezi Ankara'da olsun, merkezde olsun, merkezimize daha yakın olalım" talebini dile getirmişlerdir. Nihayetinde bu talep, DİSK in 16. Genel Kurulunda karara dönüşmüştür.

DİSK'in Ankara'ya taşınması kararı, 12 Eylül'ün yasaklarına, sendikalara yönelik kapatma girişimlerine, emek düşmanı otoriter siyasal düzene verilen tarihsel ve güncel bir cevaptır. Bu karar DİSK'in çizgisine, DİSK'in ilkelerine, DİSK'in mücadele mirasına ve Türkiye işçi sınıfının güncel ihtiyaçlarına uygundur.

Sonuç: DİSK'in Yolu da Yönü de Bellidir

Genel Merkez binası nerede olursa olsun; DİSK'in yönü bellidir, bu yön sömürüye karşı işçi sınıfının birliğini büyütme için.

DİSK'in yolu bellidir; bu yol demokratik, laik, eşitlikçi bir ülke mücadelesini yükseltmektir. Ankara'ya taşınmak, bu yolun ve yönün doğal bir sonucudur.

Genel-İş Sendikası olarak, DİSK'in Ankara'ya taşınmasını hem tarihsel hem tüzüksel hem de sınıfsal bir zorunluluk olarak görüyoruz. Bu kararın arkasında en kararlı şekilde duruyoruz. DİSK'in mücadelesini tüm ülkeye yayma iradesini sonuna kadar destekliyoruz ve bir kez daha ilan ediyoruz: DİSK bir adresten ibaret değildir. Nerede üretim varsa, nerede bir işyeri varsa, nerede emek varsa, nerede sömürü varsa, nerede iş cinayetleri varsa ve nerede DİSK'e ihtiyaç varsa DİSK oradadır.

Çünkü DİSK tüm Türkiye işçi sınıfı için vardır ve DİSK işçi sınıfı için bir umuttur.

DİSK işyerlerinde büyüyecek ve güçlenecek, Türkiye'nin dört bir yanında emek ve demokrasi mücadelesinin öncüsü olmaya devam edecektir.

DİSK / Genel-İş

Genel Yönetim Kurulu

DİSK GENEL MERKEZİ'NİN ANKARA'YA TAŞINMASI KONUSUNDA BİLGİLENDİRME

Konfederasyonumuz DİSK'in Genel Merkezi'nin Ankara'ya taşınması, ilk kez Haziran 1980'de yapılan 7. Olağan Genel Kurul'da gündeme gelmiş, tartışılmış, oylanmış ve delegelerce kabul edilmiştir. Ancak kısa süre sonra gerçekleşen 12 Eylül askeri darbesi nedeniyle taşınma hayata geçirilememiştir.

DİSK'in Şubat 2020'de yapılan 16. Genel Kurulu'nda bu tarihsel karar hatırlatılmış ve konfederasyonumuza bağlı sendikaların genel başkanlarının imzasını taşıyan önerge üzerine Ankara'ya taşınma kararı yeniden alınmış; taşınmaya ilişkin karar DİSK Tüzüğü'ne madde olarak işlenmiştir. 16. Genel Kurul'daki toplam delege sayısı 400'dür. Tüzük değişikliği için aranan yeter sayı, toplam delegenin üçte ikisinden fazlasının oylarıyla kabul edilerek hukuka uygun biçimde DİSK Tüzüğü'ne eklenmiştir.

DİSK Tüzüğü, konfederasyonumuzun "anayasası"dır. Bu tüzük hükmü, Genel Kurul'da aynı usulle yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini korur; yokluğundan söz edi-

lemez. Tüzük maddelerinin iki Genel Kurul arasında fiilen uygulanıp uygulanamaması, maddelerin yürürlükteki bağlayıcılığını ortadan kaldırmaz; hüküm yürürlükte olduğu sürece her zaman uygulanabilir niteliktedir.

Sendika ve konfederasyonlarda en üst karar organı genel kurullardır. Genel Kurul örgütün en üst, en yüksek iradesi ve karar organıdır. DİSK Yönetim Kurulundan başlayarak tüm organlar genel kurul kararlarını yaşama geçirmek ve yerine getirmekle yükümlüdürler. Konfederasyonun hiçbir organ veya bireyi Genel Kurul kararlarını sürüncemede bırakamaz.

Genel Kurullarımızda yürütülen tüm işlemler ile alınan kararlar usule ve hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiştir; toplantı sırasında lehte ve aleyhte konuşmalar yapılmış, Genel Kurul iradesi ile kabul edilmiştir. Sonrasında alınan kararlara ilişkin bir şerh veya itiraz tutanaklara geçirilmemiştir. Kararların ve tutanakların ilanına müteakip, yasal süreler içinde hiçbir gerçek veya tüzel kişi tarafından idari ya da yargısal mercile-

re başvuruda bulunulmamış; bu suretle söz konusu kararlar kesinleşmiştir.

Ayrıca, Şubat 2024'te yapılan 17. Genel Kurul'daki tüzük değişikliklerinin ardından ilgili maddeyi de içeren DİSK Tüzüğü bir bütün olarak yeniden oylanmış ve mevcut hâliyle OYBİRLİĞİYLE kabul edilmiştir.

Özetle 45 yıl önce ve son genel kurullarda da teyit edilerek tekrarlanan DİSK Genel Kurulu iradesiyle kararlaştırılmış bulunan 'DİSK Genel Merkezinin Ankara'ya Taşınması iradesi' nin gerekli koşullarını sağlamak bir icra kurulu olan yönetim kurulunun görevidir. Taşınma için gereken imkân ve koşullar olgunlaşmış, uygun hale gelmiştir. Hiç kimse DİSK Yönetim Kurulu'nun DİSK Tüzüğünü, Genel Kurul karar ve iradesini yok sayarak görevini yapmamasını isteyemez. Bu konuda yetkili karar organı Yönetim Kurulu değil Genel Kurul'dur.

Bilgilerinize sunulur.

DİSK YÖNETİM KURULU

2025 Toplu İş Sözleşmesi İmzaladığımız İşyerleri

İNEGÖL 1. ETAP
Yüksekova A.Ş
Yüksekova
Bandırma LTD. ŞTİ
ERDEK LTD. ŞTİ
Manyas Belediyesi Ltd. Şti
Gömeç Pers. Ltd. Şti
Burhaniye Pers. A.Ş
Balya Pers. A.Ş
Dişadin
Karaçoban Ltd. Şti.
Karayazı Ltd. Şti.
Doğubeyazıt Ltd. Şti.
Beytüşşebap Bel.
Marmaris Bel. A.Ş
Sarız Personel
Akkışla Personel
Toroslar Personel

Nilüfer
Gönen Per. A.Ş
Çağlayan Pers.
Akpazar Pers.
Boztepe Ltd. Şti.
Eskişehir İmar A.Ş
Ayancık Belediyesi
Kemer Belediyesi
Hekimhan Taah. İnş. Ltd. Şti.
Keşan Pers. Ltd. Şti.
Ovacık Belediyesi
Nazbel Taah. Ltd. Şti.
Seferihisar Jeotermal
Ergene Enerji A.Ş
Tuzluca Bel. Pers. Ltd. Şti
Nurhak Toplu Konut
Burhaniye Belediyesi
Kurtalan Per. Ltd. Şti

Britanya Milletler Topluluğu Harp Mezarlıkları Komisyonu
Mudanya Belediyesi
Enez Pers. Ltd. Şti.
Enez Tur. İnş. Ltd. Şti.
Orta Edirne Katı Atık Ltd. Şti.
Alba Altın Gıda
Kumluca Beton A.Ş
Arbel Şti.
Nusaybin A.Ş
Tunceli
Balıkesir Gayrimenkul
Taşpınar
Çağlayan Belediyesi
Güney Belediyesi
Tunceli Un ve Unlu Mam. A.Ş
Silvan Pers. A.Ş

Yoksulları Değil Yoksulluğu Dışla!

17 Ekim Yoksullukla Mücadele Günü

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin imzalandığı meydanda (Paris/Trocadero Meydanı) 17 Ekim 1987 tarihinde yüzbinlerce insan bir araya gelerek aşırı yoksulluk, şiddet ve açlık mağduru insanları onurlandırmak amacıyla yoksulluğun bir insan hakkı ihlali olduğu ve insan haklarına saygının sağlanması gerekliliğine dikkat çekti. O günden sonra her yıl 17 Ekim, yoksullukla mücadele konusundaki kararlılığı göstermek ve yoksulluğun bertaraf edilmesi için hem farkındalığı artırmak hem de hükümetlerin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi için bir basınç uygulama günü olmuştur.

Dünya Yoksullukla Mücadele Günü yoksulluğu sona erdirmenin yalnızca gelirle ilgili olmadığını; onur, adalet ve aidiyetle de ilgili olduğunu vurgulamaktadır. Her yıl BM tarafından yoksulluğa dair bir temanın öne çıkarıldığı Yoksullukla Mücadele Günü'nün bu yıl için belirlenen teması şöyle açıklanıyor: "Ailelere saygı gösterilmesini ve etkili destek sağlanmasını temin ederek sosyal ve kurumsal kötü muameleyi sona erdirmek". Bu amaç doğrultusunda; dezavantajlı insanları öncelikli hale getirerek ve ailelerin birlikte kalmasına, gelişmesine ve kendi geleceklerini şekillendirmelerine yardımcı olacak kurumlar inşa etmek hedeflenmektedir. Yoksul aileler, yardım alabilecekleri okullar, klinikler, sosyal yardım ofisleri ve çocuk koruma sistemleri gibi yerlerde sıklıkla damgalanma, zorbalık ve cezalandırıcı uygulamalarla karşı karşıya kalmaktadır. Çeşitli gerekçelerle ayrımcılığa uğramış gruplar, resmi kurumlardan yargılayıcı ve denetleyici tavırlar gördüklerini; bu durumun güveni ve öznelik duygusunu zedelediğini bildirmiştir. Bu süreçler, bazen yalnızca yoksulluktan dolayı ailelerin ayrılmasıyla sonuçlanmakta ve hem çocuklar hem de ebeveynler için uzun süreli duygusal ve sosyal zararlar doğurmaktadır. Yoksulları dışlamaya yönelik önyargılar ile ayrımcılığı aşma sorumluluğu herkes tarafından üstlenildiğinde; bu insanlar yoksulluğun sebep olduğu onur kırıcı durumlardan kurtulabilirler.

Ekonomik büyümenin, teknolojik imkânlar ve finansal kaynakların

artması ile övünülen bir dünyada milyonlarca insanın aşırı yoksulluk içinde yaşıyor olması ciddi bir ahlaki problemdir. Yoksulluk yalnızca ekonomik bir sorun değildir, aynı zamanda hem gelirden hem de onurlu bir yaşam için gereken temel ihtiyaçlardan yoksun olmayı kapsayan çok boyutlu bir olgudur.

Yoksulluk içinde yaşayan kişiler, birbiriyle ilişkili birçok yoksunlukla karşı karşıya kalmaktadır. Bunlar; tehlikeli çalışma koşulları, güvenli olmayan konut, besleyici gıda eksikliği, adaletle eşitsiz erişim, siyasi güç eksikliği, sağlık hizmetlerine sınırlı erişim.

Türkiye'de Yoksulluk

İşçi hakları, ücret dağılımı, güvenceli istihdam ve sendikal örgütlenme hakkı ve özgürlüğü ile doğrudan bağlantılı toplumsal bir sorun olduğu için yoksullukla mücadele, sosyal yardım paketleriyle çözülebilecek bir mesele değildir. Türkiye'de son yıllardaki ekonomik krizler, yüksek enflasyon, ücretlerin erimesi ve çocuk yoksulluğunun artması gibi dinamikler, yoksullaşmanın giderek daha da çok yaygınlaşması riskine işaret ediyor. Çocuk yoksulluğu ve sosyal dışlanma riski ise acil çözüm bekleyen bir sorun olarak giderek büyüyor. Nitekim 18 yaş altı çocukların yaklaşık %38-39'unun yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında olduğunu gösteren araştırmalar bulunuyor.

Sendikamızın Araştırma Dairesi emar'ın da yapmış olduğu son yoksulluk araştırması Türkiye'de en az 17 milyon 821 yurttaş temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak kadar yoksul olduğunu ifade ediyor ve ülkedeki her 10 kişiden 2'sinin yoksul olduğunun altını çiziyor:

"Türkiye'de yoksulluk sınırı 2014 yılına göre tam 12 kat arttı. 2014 yılında 6 bin 665 TL olan yoksulluk sınırı, 2024'te 81 bin 742 TL'ye yükseldi. Bu artış, özellikle 2022 sonrası dönemdeki yüksek enflasyonun etkisiyle dramatik bir şekilde hızlandı".

KADIN MÜCADELESİ MİRABELLERİN İZİNDE

Kelebek

ETKİSİ İLE BÜYÜYOR!...

Kadın cinayetleri artarken, “Aile Yılı” adı altında kadınları şiddet gördükleri evlere mahkûm eden politikalar kabul edilemez.

MİRABAL KARDEŞLER

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü, tüm dünyada kadınların maruz bırakıldığı şiddete, sömürüye ve eşitsizliklere karşı verdikleri mücadelenin simgesel ifadesidir. Ancak bu tarih, kadınların şiddetsiz ve eşit bir yaşam mücadelesinin yalnızca bir günü değil; aynı zamanda süreklilik gösteren bir mücadelenin, tarihsel bir yüzleşmenin ve toplumsal sorumluluğun bir parçasıdır.

Bu günün tarihsel kökeni, Dominik Cumhuriyeti’nde diktatörlüğe karşı mücadele eden ve erkek egemen şiddetin hedefi olarak katledilen Mirabel Kardeşlere dayanmaktadır. Onların mirası, adaletin tesis edilmesi, hesap verilebilirliğin sağlanması ve toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadele konusunda tüm dünyaya rehberlik etmektedir.

Kadınlara yönelik şiddetin ortadan kalkması; ancak erkek egemen düzenin dönüşmesi, devlet politikalarının kadınların yaşam hakkını temel alması ve toplumun cinsiyetçilikten arındırılması ile mümkündür. Özgür ve eşit bir yaşamın inşası kolay değildir; bu nedenle kadınların dayanışması, örgütlenmesi ve ortak mücadelesi yaşamsal önem taşımaktadır. Bu doğrultuda ortaya koyduğumuz irade nettir: şiddetin karşısında eşitlik ve özgürlük için, yaşam hakkımız için birlikte mücadele edeceğiz, dayanışmayı büyüteceğiz.

Kadın cinayetleri artarken şiddetle mücadele mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekirken, "Aile Yılı" adı altında kadınları şiddet gördükleri evlere mahkûm eden, kadınların yaşam hakkı için ayrılması gereken bütçeyi kısıtlayan politikaların hayata geçirilmesi, kadınların yoksulluğa ve işsizliğe mahkûm edilmesi kabul edilemez.

2025'te şimdiye kadar en az 246 kadın öldürülmüştür. Bunlar yalnızca kamuoyuna yansıyan verilerdir; pek çok kadın cinayeti kayıt altına alınmamakta veya örtbas edilmeye çalışılmaktadır. Son olarak Ankara Yenimahalle'de kayınpederi tarafından, boşanma süreci devam ederken 5 yaşındaki kızının gözleri önünde vahşice katledilen Başak Gürkan ile Dilovası'nda kayıtdışı, güvencesiz, insan haklarına aykırı, güvensiz, sağlıksız bir atölyede çalışmak zorunda bırakılan ve çıkan yangın sonucunda yaşamalarını yitiren 3 kadın ve 3 çocuğun yaşam ve çalışma koşulları, kadınların ve çocukların yaşam hakkını tehdit eden ağır ihlallerin boyutunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Kadınları uzaklaştırma kararlarına rağmen, elektronik kelepçeye rağmen korumayanlar, faillerin kolaylıkla silaha erişebildiği ortamı yaratanlar, iyi hâl indirimleriyle failleri cesaretlendirenler, aileyi kutsayıp boşanmak isteyen kadınları korumasız bırakanlar,

kayıpların ve şüpheli ölümlerin aydınlatılmasını engelleyenler, kadınların yaşam tarzını, kıyafetini, varoluşunu yargılayan zihniyetin sırtını sıvazlayan ve cesaretlendirenler, bakım yükünü kadınlara dayatıp onları eve hapseden ve "kadının yeri evidir" diyenler, çalışma hayatında kadınları ucuz emek olarak gören, sendikalaşmalarına tahammül edemeyenler, kız çocuklarının eğitim hakkını engelleyenler, şiddeti ve kadın düşmanlığını meşrulaştıran, kadınların öldürülmesini savunanları ekranlara çıkaranlar ve medya aracılığıyla kadınlara nasıl yaşamaları gerektiğine dair parmak sallayanlar ve son olarak bu çarpık düzendeki şiddet sarmalında çıkarlarını gözeterek üç maymunu oynayanlar... Bunları tanıyoruz, bunlar kadına yönelen şiddetin failleridir, suç ortaklarıdır. Cezasızlık uygulamaları, iyi hâl indirimleri ve failleri koruyan yargı pratiği, devletin kadın cinayetleriyle yüzleşme iradesinin zayıflığını açıkça göstermektedir. Bugüne kadar şahit olduğumuz yüzlerce şüpheli kadın ölümünde karşılaştığımızı bu tutumun son örneği Rojin Kabaiş'in katledilmesine ilişkin yürütülen süreçte somut olarak tekrar görülmüştür. KYK'den üniversite yönetimine ve adli kurumlara kadar birçok yapının sorumluluk alması gerekirken sürecin şeffaflıktan uzak yürütülmesi, kamu vicdanını derinden yaralamaktadır.

Bu nedenle 25 Kasım'da yalnızca şiddet biçimlerini değil, bu şiddete göz yumankel tweet, sürdüren ve meşrulaştıran tüm yapıları teşhir etmeyi sürdüreceğiz. Kadınların özgürlük ve eşitlik mücadelesi; hem toplumsal barışın hem de demokratik yaşamın teminatıdır. Biz kadınlar, hiçbir baskı politikası karşısında geri adım atmayacağız. Şiddete dayalı bu sistemin karşısında özgür ve

eşit bir yaşamı kararlılıkla inşa etmeye devam edeceğiz.

Kadınların mücadelesi, özgür ve eşit bir geleceğin garantisidir.

Ve biz, bu geleceği mutlaka inşa edeceğiz.

Genel-İş'li kadınlar olarak; kazanılmış haklarımıza saldırıların arttığı bu ortamda toplumsal cinsiyet eşitliğinin her yönüyle sağlanmasına yönelik politikaların geliştirilmesi için kararlılıkla mücadeleyi sürdüreceğimizi tekrar belirtiyor, taleplerimizi yineliyoruz:

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Yasa etkin bir biçimde uygulanmalıdır!

25 Haziran 2021'de yürürlüğe giren ILO 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi onaylanmalı, etkin biçimde uygulanmalıdır!

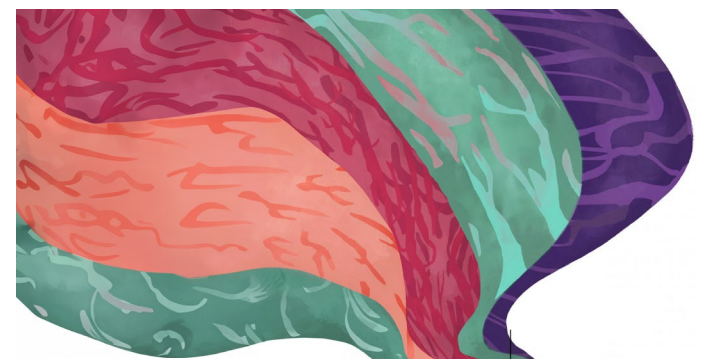
Kadın cinayetlerinde ve kadına yönelik her türlü şiddette cinsiyetçi iyi hal, tahrik indirimi gibi uygulamalardan vazgeçilmelidir! Şiddetin adil bir biçimde cezalandırılması sağlanmalıdır.

İktidarın esnek çalışma politikası yerine, kadınlar için tam zamanlı ve güvenceli istihdam olanakları yaratılmalıdır.

Eşit değerde işe eşit ücret lütuf değil haktır.

Kadınların işgücüne katılımının önündeki en büyük engellerden olan ve kadınlar için şaşmaz bir toplumsal cinsiyet rolü olarak görülen ev içi sorumluluklar için kamusal politikaların hayata geçirilmesi şarttır. Özellikle kamu kurumları ve yerel yönetimler tarafından kreş, gündüz bakım evi, hasta ve yaşlı bakım evleri gibi merkezler açılarak herkesin ücretsiz yararlanabileceği bir hak olarak tanımlanmalıdır.

Kamu-özel ayrımı olmaksızın, zorunlu hizmet ve üretim alanında çalışan ebeveynlere dönüşümlü ve eşit olarak ücretli izin verilmelidir.

Dünya Kentler Günü

EPSU Yerel ve Bölgesel Yönetimler Komitesi

BM Sosyal Kalkınma Zirvesi

EPSU Konferansı - Çalışma Süreleri

DUNYA KENTLER GUNU

PSI tarafından paylaşılan fotoğraf ve tanıklıklarla zenginleştirilen bölümde, Türkiye'nin dört bir yanından deprem bölgesine koşan yüzlerce belediye emekçisinin çalışmaları özel bir yer buldu.

PSI, Dünya Kentler Günü'nde Üyelerimizin Çabalarını Onurlandırdı

Uluslararası üst örgütümüz PSI, kentlerin ancak emeğe değer veren, kamu hizmetlerine yatırım yapan, acil hizmet çalışanlarının haklarını güvence altına alan bir yaklaşımla "insan merkezli" olabileceğini vurguladı.

Birleşmiş Milletler tarafından 31 Ekim, "Dünya Kentler Günü" kabul edilmiştir. Bu yıl İnsanı Merkeze Alan Akıllı Kentler temasıyla Kolombiya'nın başkenti Bogota'da gerçekleştirilen küresel etkinlikte, kentlerin geleceğinde insanı merkeze alan politika ve uygulamaların önemi vurgulandı. Kentleşmenin yarattığı eşitsizlikler karşısında dayanıklı, kapsayıcı ve kamucu kentlerin inşasının anahtarı olarak kamu hizmetleri ve bu hizmetleri yürüten emekçiler gündeme taşındı.

Tam da bu çerçevede, üyesi olduğumuz Kamu Hizmetleri Enternasyonal (PSI) Dünya Kentler Günü vesilesiyle yayınladığı kapsamlı raporda afetler, salgınlar, iklim krizi ve çatışmalar karşısında kamu acil hizmet çalışanlarının kritik rolünü görünür kıldı. PSI, itfaiyecilerden sağlık çalışanlarına, arama-kurtarma ekiplerinden belediye işçilerine kadar tüm kamu emekçilerinin her fırtınaya koşan cesaretini onurlandırırken bu görevin

ancak güvenceli istihdam, yeterli sayıda personel, koruyucu donanım, mesleki eğitim ve sendikali çalışma hakkı ile yerine getirilebileceğini vurguladı.

Yaşamı Ayakta Tutan Emek: DİSK/GENEL-İŞ Üyeleri

Raporun en dikkat çekici bölümü, 6 Şubat 2023 depremlerinde ilk andan itibaren sahaya inen sendikamız DİSK/GENEL-İŞ üyesi belediye emekçilerinin dayanışmasını ve olağanüstü çabasını detaylarıyla ortaya koyması oldu. PSI, Hata'y'dan Malatya'ya, Adıyaman'dan Maraş'a uzanan geniş coğrafyada arama-kurtarma, yangın söndürme, altyapı onarımı, su temini, gıda-barınma desteği ve temel belediye hizmetlerinin sürekliliğini sağlayan işçilerin emeğini uluslararası kamuoyuna taşıdı.

PSI tarafından paylaşılan fotoğraf ve tanıklıklarla zenginleştirilen bölümde, Türkiye'nin dört bir yanından deprem bölgesine koşan yüzlerce belediye emekçisinin çalışmaları özel bir yer buldu. PSI ayrıca, sendikamız DİSK/GENEL-İŞ'in deprem sonrası yüzlerce aileyi Ankara'daki misafirhanesinde ağırlamasını ve ülke genelinde örgütlü şubelerin "Şimdi dayanışma zamanı!" çağrısıyla eşgüdüm içinde yürüttüğü çalışmaları uluslararası ölçekte örnek bir sendikal dayanışma pratiği olarak aktardı.

Çalışkan: "Örgütlenmek Hayat Kurtarır!"

PSI websitesinde yer alan makalede ise Sendikamızın Genel Başkanı Remzi Çalışkan'ın şu sözlerine yer verildi: "Dayanıklı kentler ancak güçlü, örgütlü ve kamu yararını esas alan hizmetlerle kurulabilir. Kamu acil hizmeti çalışanlarının insanı hayatta tutan rolü, güvenceli istihdamın ve örgütlü emeğin vazgeçilmez olduğunu bir kez daha gösterdi. 6 Şubat'ta ortaya çıkan gerçek şudur: örgütlenmek hayat kurtarır. Depremi ilk saatlerinden itibaren ülkenin dört bir yanından üyelerimizle kurduğumuz örgütsel bağlar, en kritik anlarda yaşam kurtaran bir koordinasyon sağladı."

PSI, Dünya Kentler Günü vesilesiyle yayınladığı bu kapsamlı değerlendirmede, akıllı kent tartışmalarının yalnızca teknoloji ve veri yönetimi eksenine sıkıştırılmayacağı, kentlerin ancak emeğe değer veren, kamu hizmetlerine yatırım yapan, acil hizmet çalışanlarının haklarını güvence altına alan bir yaklaşımla "insan merkezli" olabileceğini vurguladı. DİSK/GENEL-İŞ olarak, PSI'nın bu girişimini; Türkiye'den belediye işçilerinin emeğinin uluslararası ölçekte görünür kılınması, örgütlü emeğin afetlerdeki yaşamsal rolünün güçlü biçimde ifade edilmesi ve kamu hizmetlerinin değerinin küresel düzeyde yeniden hatırlatılması açısından son derece önemli buluyoruz.

EPSU Yerel ve Bölgesel Yönetimler Daimi Komitesi Brüksel'de Toplandı

EPSU Yerel ve Bölgesel Yönetimler Daimi Komitesi Brüksel'de Toplandı

EPSU üyeleri, kamu hizmetlerinde verimlilik ve niteliği korumanın yolunun nitelikli ve güvenceli bir işgücünden geçtiğini vurgulayarak, kuralsızlaştırma girişimlerinin emekçiler ve demokratik yerel yönetimler için riskler taşıdığına dikkat çektiler.

Belçika'da hükümetin parlamentoya taşıdığı reform tasarımlarına karşı 140 bin işçinin Brüksel sokaklarını doldurduğu 14 Ekim 2025 günü, Avrupa Kamu Hizmetleri Sendikaları Federasyonu (EPSU) Yerel ve Bölgesel Yönetimler Daimi Komitesi de 65. toplantısını gerçekleştirdi. Toplantı, aralarında sendikamız DİSK / GENEL-İŞ'in de olduğu 17 ülkeden 40 temsilciyi bir araya getirerek 2026-2028 dönemi sektörler arası sosyal diyalog programına ilişkin kapsamlı değerlendirmelere sahne oldu. Toplantıda ayrıca EPSU'nun Akdeniz alt bölgesini temsilen İspanya UGT-SP'den Victoria Corbacho komitenin başkan yardımcılığına seçildi.

AB'de Sadeleştirme (Kuralsızlaştırma) ve Kamu Hizmetlerine Etkisi

Toplantıya konu olan temel başlıklardan öne çıkanları, kamu ihalelerine ilişkin yasama süreçleri, AB'de yasaların sadeleştirilmesi gündemi ve hükümetlerce küresel ölçekte dayatılan kuralsızlaştırma dalgasıydı. Yerel ve bölgesel kamu hizmetleri; itfaiyecilerden kültür emekçilerine, kütüphanecilerden arşivcilere, sosyal hizmet uzmanla-

rından temizlik işçilerine, zabıtalardan atık toplama personeline kadar milyonlarca emekçiyi kapsayan geniş bir alan ve bu süreçlerden doğrudan etkileniyor.

EPSU üyeleri, kamusal hizmetlerde verimlilik ve niteliği korumanın yolunun mesleki açıdan eğitilmiş, nitelikli ve güvenceli bir işgücünden geçtiğini vurgulayarak, sadeleştirme (kuralsızlaştırma) girişimlerinin hem emekçiler hem de demokratik yerel yönetimler için ciddi riskler taşıdığına dikkat çektiler. Komite üyeleri aynı zamanda, kamuda örgütlü sendikaların küresel federasyonu Kamu Hizmetleri Enternasyonal (PSI) ile yürütülen müşterek çalışmalara ilişkin gelişmeleri de Yerel ve Bölgesel Yönetimler Politika Danışmanı Dario Cibrario'dan dinlediler. PSI'nin küresel düzeyde yerel hizmetlerin özelleştirilmesine karşı

yürüttüğü mücadele, komitede yapılan tartışmalarında özel bir yer tuttu.

Yeniden Belediyeleşirme, Dijital Dönüşüm ve Kamu İhaleleri

Toplantı kapsamında, yerel ve bölgesel yönetimlerde örgütlü sendikaların dahil olduğu EPSU alt çalışma grupları ve bilgi paylaşım ağlarının durumu üzerine Komite Sekreteri Pablo Sanchez tarafından bilgi aktarımı yapıldı. Ayrıca, 2026 yaz dönemi sonlarında düzenlenecek olan EPSU Pan-Avrupa Konferansı'nın olası temaları ve etkinliğin öncelikli gündem başlıkları ele alındı. Tartışmalar, yerel hizmetlerin geleceğinin yeniden belediyeleşirme (kamulaştırma), dijital dönüşüm, ülkeler arası ticaret anlaşmalarının kamu hizmetlerine etkisi ve sosyal açıdan sorumlu kamu ihaleleri gibi stratejik başlıklarda şekillendiğini ortaya koyar seyrindeydi.

Sonraki Toplantı Şubat 2026'da

EPSU Yerel ve Bölgesel Yönetimler Daimi Komitesi'nin bir sonraki toplantısının 24 Şubat 2026 tarihinde yine Brüksel'de gerçekleştirileceği EPSU sekreteryasınca duyuruldu. Avrupa genelinde artan sosyal gerilimler, kamu hizmetlerinde sadeleştirme ya da EPSU ve üye sendikalarının tanımlamasıyla "kuralsızlaştırma" baskısı ve yerel yönetimlerin mali sürdürülebilirliği konusundaki tartışmalar göz önüne alındığında, komitenin 2026 yılı bahar ve güz toplantılarının da yoğun bir müzakere gündemine sahip olacağı şimdiden görülüyor.

**Yerel ve bölgesel
kamu hizmetleri;
itfaiyecilerden
kültür emekçilerine,
kütüphanecilerden
temizlik işçilerine,
milyonlarca emekçi
doğrudan etkileniyor.**

BM SOSYAL KALKINMA ZİRVESİ

Taahhütler Güçlü Ancak Yakından İzlenmeli

Zirvenin dikkat çekici bölümlerinden biri de bakım emeği, eşit değerde işe eşit ücret, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin ortadan kaldırılması ve bakım hizmeti veren emekçilerin hakları konusunda verilen güçlü taahhütler oldu

Birleşmiş Milletler'in 30 yıl aradan sonra yeniden topladığı Dünya Sosyal Kalkınma Zirvesi, 4-6 Kasım 2025 tarihlerinde Doha'da gerçekleşti. Zirve, yalnızca küresel yoksulluğa ve eşitsizliğe ilişkin bir görünüm oluşturmakla kalmadı, aynı zamanda işçi sınıfının ve sendikal hareketin geleceğini doğrudan ilgilendiren kritik taahhütlerin ortaya konulmasına sahne oldu. Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC), zirve süresince gündeme aktif biçimde müdahil olarak işçiler ve sendikalarının taleplerini zirvede imza altına alınan Doha Deklarasyonu'nun stratejik başlıkları arasına yerleştirmeyi başardı.

ITUC'un girişimleri ve öncülüğü neticesinde, Doha Deklarasyonu'na; yaşanabilir ücretler, evrensel sosyal koruma, güçlü toplu pazarlık kurum ve mekanizmaları, örgütlenme özgürlüğü, sendikal haklar ve genç işçiler için insanca istihdam olanakları gibi temel talepler açık ve bağlayıcı ifadelerle

girdi. Deklarasyonda özellikle "uluslararası çalışma standartlarına riayet edilmesi" ve "sosyal diyalogun güçlendirilmesi" vurgularının yer alması, ITUC tarafından sendikaların küresel düzeyde elini güçlendiren önemli bir kazanım olarak değerlendiriliyor.

Belgenin dikkat çekici bölümlerinden bir diğeri de bakım emeği, eşit değerde işe eşit ücret, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin ortadan kaldırılması ve bakım hizmeti veren emekçilerin hakları konusunda verilen güçlü taahhütler oldu. Bu çerçeve, sendikal hareketin uzun süredir mücadele ettiği toplumsal cinsiyet eşitliği başlığını uluslararası norm haline getiriyor. Deklarasyonda göçmen işçiler için ayrımcılık ve sömürüye karşı açık hükümlere, dijitalleşme bağlamında ise işçi haklarının korunmasına yönelik ITUC çağrılarına da yer verildi.

ITUC Genel Sekreteri Luc Triangle, zirve ilişkin değerlendirmesinde, "Doha Dek-

larasyonu, sosyal adalet, demokrasi, toplu pazarlık ve insan onuruna yaraşır işler için güçlü bir taahhüttür. Şimdi görevimiz, hükümetlerin bu sözleri gerçeğe dönüştürmesini sağlamaktır. İşçiler bu sürecin yalnızca izleyicisi değil, asli öznesi olacaklardır" ifadelerine yer verdi. ITUC'un mücadelesi sayesinde Doha Deklarasyonu, işçi sınıfını merkeze alan bir anlayışla şekillenmiş durumda. Bundan sonraki kritik süreç, hükümetlerin deklarasyonu nasıl uygulayacağı ve sendikal hareketin bu yönde nasıl bir takip mekanizması kuracağı olacaktır.

Avrupa'da Çalışma Sürelerinin Kısaltılması Tartışması Büyüyor

Avrupa Kamu Hizmetleri Sendikaları Federasyonu (EPSU), 25-26 Eylül 2025 tarihlerinde iki günlük çevrimiçi bir konferans düzenleyerek çalışma sürelerinin kısaltılmasına ilişkin uluslararası deneyimleri, sendikal stratejileri ve araştırma bulgularının masaya yatırılmasına imkân sağladı. DİSK/GENEL-İŞ olarak katılımcıları arasında yer aldığımız ve 100'ün üzerinde sendika temsilcisi ve araştırmacıyı bir araya getiren etkinlik, Avrupa çapında giderek güçlenen "çalışma süreleri reformu" tartışmasına yeni bir ivme kazandırdı. Sağlık emekçileri üzerindeki baskı, teknolojik dönüşümün yarattığı verimlilik değişimleri ve iş/yaşam dengesi talebinin yükselmesi, kısa çalışma sürelerini bir tercih olmaktan çıkarıp gerekli bir politika başlığı haline getiriyor.

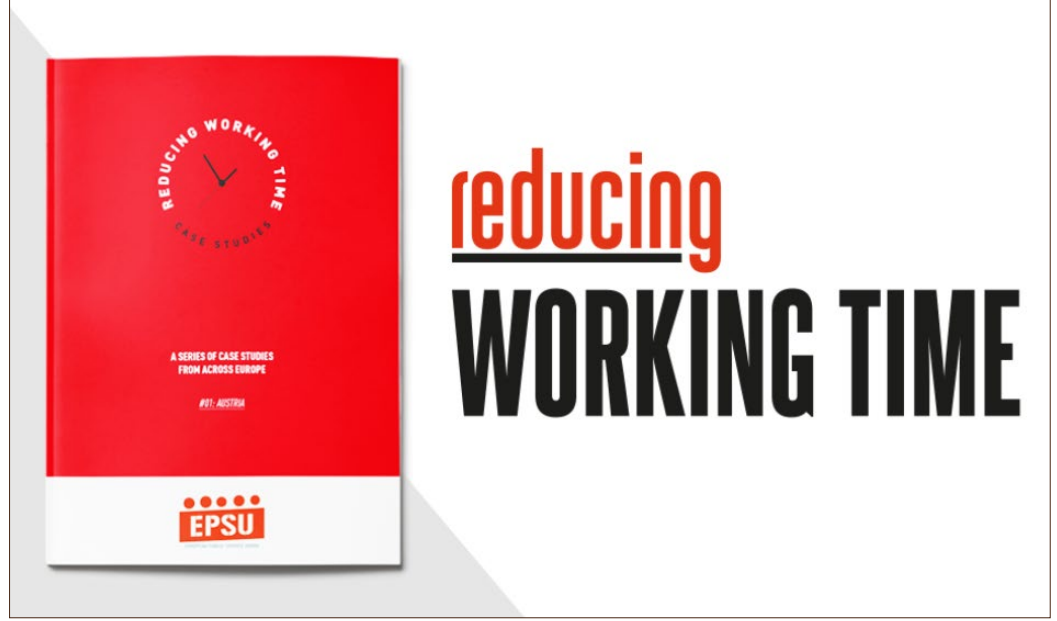
Sağlık sektöründe kısa çalışma saatleri: Tükenmişliğe karşı bir çözüm mü?

Konferansın ilk oturumunda sağlık işkolu üzerinde duruldu. İsveç'ten Vårdförbundet temsilcisi Alma Kastlander, 2024 yılında elde ettikleri çalışma süresinin kısaltılması kazanımlarını, kamuoyu desteğinin ve medya görünürlüğünün belirleyici rolü üzerinden aktardı. Hollanda'dan FNV temsilcisi Yvette Becker ise sağlık çalışanlarının mesleklerini bırakma nedenleri arasında uzun ve öngörülemez çalışma saatlerinin ilk sırada yer aldığını vurguladı.

Bir diğer önemli katkı, İngiltere'den 4 Günlük Çalışma Haftası inisiyatifi temsilcisi James Reeves'ten geldi. Reeves, esnek çalışma saatleri söylemiyle çalışma saatlerinde gerçek bir kısaltmanın birbirine karıştırıldığını, esnekliğin çoğu zaman öngörülemezlik yarattığını, ancak buna karşın çalışma sürelerinin fiilen kısaltılmasının hem çalışan refahını hem de hizmet kalitesini artırdığını belirtti. Panelin sonucu açıldı: Sağlık sektöründe daha kısa çalışma süreleri, yalnızca çalışan sağlığı için değil, kaliteli kamu hizmeti için de bir gerekliliktir.

Ulusal kampanyalar ve hukuki çerçeve: İspanya ve Letonya'dan deneyimler

İkinci oturumda sendikalar, çalışma saatlerinde azaltmaya gidilmesi taleplerinin ulusal düzeyde nasıl karşılık bulduğunu aktardı. İspanya'dan CCOO temsilcisi Raúl Olmos Mata, haftalık çalışma süresinin 37,5 saate indirilmesine yönelik kampanyaları hakkında bilgiler paylaştı. Müzakerelerinde çevrimdışı kalma hakkının kritik bir bileşen

Avrupa'nın farklı bölgelerindeki sendikalar; toplu pazarlık, kampanyalar, hukuki mücadele ve araştırma üretimiyle kısa çalışma sürelerini "teoriden pratiğe" taşıyor.

olduğunu vurguladı. UGT'den Francisco Casado Galán ise pek gündeme gelmeyen bir başlığa işaret ederek, zorunlu ve ölçüsüz fazla mesainin çalışanların özel yaşamında olumsuzluklar yarattığını belirtti.

Letonya'dan LBAS temsilcisi Martins Svirskis ise bilhassa seçim dönemlerinde siyasi iradeyi harekete geçirdiklerini aktardı. Avrupa Çalışma Süresi Ağı'ndan India Burgess, 2010-2024 döneminde Avrupa'nın pek çok bölgesinde çalışma sürelerinde 1 ile 3 saat aralığında azalma görüldüğünü, bilimsel çalışmalara dayanan kanıtların konuya ilişkin yasa hazırlığı süreçlerini güçlendirdiğini belirtti. EPSU üyesi sendikaların temsilcileri, çalışma sürelerinin azaltılması konusunun ulusal düzeydeki tartışmalar içinde yer bulduğunu, ancak AB sathına taşınması için güçlü mobilizasyon ve stratejik hazırlık gerektiği üzerinde fikir birliğine vardılar.

Yerel düzeyde yenilikçi modeller: Pilot uygulamalar yaygınlaşıyor

Konferansın ikinci günü yerel deneyimlere ayrılmıştı. İsveç'ten Kommunal temsilcisi Hampus Andersson, kamusal hizmetlerde özellikle gece vardiyalarında çalışma saatlerini kısaltan mevcut uygulamalarını adalet temelinde kurdıklarını anlattı. Birleşik Krallık'tan PCS temsilcisi Ruby Gibson ise haftalık çalışma süresinin 37 saatten 36'ya

indirilmesini, İskoçya'daki siyasi atmosfer ve sendikaların hazırladığı kapsamlı araştırma raporlarının desteğiyle başardıklarını ifade etti.

Kapanış sunumunda İngiltere'de faaliyet gösteren Emek Araştırmaları Departmanı'ndan Lionel Fulton, kamu sektöründe kısa çalışma sürelerine dair yerel pilot projeler içeren ve EPSU için hazırlamış oldukları bir derlemeyi paylaştı. Bu örneklerin, kısa çalışma süreleri konusunda yeniliğin yerelden başladığını ve zaman içinde ulusal ölçeğe taşınabilecek modeller oluşturduğunu gösterdiğini belirtti.

Kısa çalışma saatleri yeni bir norm haline geliyor

Çalışma sürelerinin kısaltılmasının yalnızca verimlilik değil, aynı zamanda çalışma yaşamında değer, eşitlik ve sürdürülebilirlik meselesi olduğu düşüncesi, konferans katılımcılarının önemli bir bölümünce ortaya konuldu. Avrupa'nın farklı bölgelerinden sendikaların; toplu pazarlık, sendikal kampanyalar, hukuki mücadele ve akademik araştırmalarla kısa çalışma sürelerini teoriden pratiğe taşıdığı örnekler konferansın somut çıktıları arasındaydı. EPSU tarafından düzenlenen bu çevrimiçi konferans, kısa çalışma saatlerinin artık bir istisna olmaktan çıktığının ve kamu hizmetlerinin geleceğine dair temel bir politik tartışma olarak yer bulduğunun teyidiydi.

Yitirdiklerimiz

AHMET ARSLAN	ADANA ULAŞIM ORGANİZASYON A.Ş.	ADANA 2
ALİ BAYRAM	MUTLU İNSANLAR PERSONEL A.Ş.	TRAKYA
ALİ RIZA AYGÜN	BOĞAZIÇI TESİS YÖNETİM HİZMETLERİ A.Ş.	İSTANBUL 4
ALİ TAŞKIRAN	ATAŞEHİR BELEDİYESİ PERSONEL LTD. ŞTİ.	ANADOLU YAKASI 3
ALKIM EREN DEMİR	BEŞİKTAŞ BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	İSTANBUL 1
ATİKE SOĞUKPINAR	BAYRAKLI BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	İZMİR 6
BARIŞ DENİZ	TEKİRDAĞ SU VE KANALİZASYON A.Ş.	TEKİRDAĞ
BERKE KESKİN	TEKİRDAĞ SU VE KANALİZASYON A.Ş.	TEKİRDAĞ
CEMAL KAYA	HATAY SU VE KANALİZASYON İDARESİ A.Ş.	HATAY
ÇETİN TOPTAŞ	DİYARBAKIR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ A.Ş.	DİYARBAKIR 2
CİHAN DÜRMÜŞ	İZENERJİ İNSAN KAYNAKLARI A.Ş.	İZMİR 2
CİHAN YÜKSEL	SEYHAN İMAR İNŞAAT A.Ş.	ADANA 1
EMRAH ŞİMŞEK	SİLİFKE TİCARET TURİZM A.Ş.	MERSİN
EMRE GÜREL	KEŞAN BELEDİYESİBAŞKANLIĞI	TRAKYA
ERDAL ELİK	ÇUKUROVA İMAR İNŞAAT A.Ş.	ADANA 2
EROKAY URAL	YALOVA BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	GENEL MERKEZ
EROL YARAŞ	MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ EMEK LTD. ŞTİ.	MUĞLA 2
EYLEM DİKİLİTAŞ	İZELMAN GENEL HİZMET A.Ş.	İZMİR 3
HAKAN TANIK	İZENERJİ İNSAN KAYNAKLARI A.Ş.	İZMİR 2
HALUK TAŞ	ADANA SU VE KANALİZASYON A.Ş.	ADANA 1
HÜKMÜ SAKA	KÜÇÜKÇEKMECE İNŞAAT TAAHHÜT A.Ş.	İSTANBUL 2
İBRAHİM SEYHAN	ADANA ULAŞIM ORGANİZASYON A.Ş.	ADANA 1
İLHAN ARSLAN	SEYHAN İMAR İNŞAAT A.Ş.	ADANA 1
İSMAİL SAMET ÇİNİ	BESOT MANİSA BELEDİYESİ A.Ş.	MANİSA
KAMİL EGE	KARŞIYAKA BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	İZMİR 10
KAMİL ÖZÇAM	BOĞAZIÇI TESİS YÖNETİM HİZMETLERİ A.Ş.	İSTANBUL 4
KEREM AKIN	GÖMEÇ BELEDİYESİ PERSONEL LTD. ŞTİ.	BALIKESİR
KÖKSAL ÖZTÜRK	MALTEPE BELEDİYE BAŞKANLIĞI	ANADOLU YAKASI 2
KÜRŞAT BOZKURT	ADANA ULAŞIM ORGANİZASYON A.Ş.	ADANA 2
MEHMET AKBACAK	ATAŞEHİR BELEDİYESİ PERSONEL LTD. ŞTİ.	ANADOLU YAKASI 3
MEHMET AKYOL	DİYARBAKIR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ A.Ş.	DİYARBAKIR 2
MEHMET DAĞ	ADANA ULAŞIM ORGANİZASYON A.Ş.	ADANA 1
MEHMET ELBAY	KARATAŞ BELEDİYESİ LTD. ŞTİ.	ADANA 2
MEHMET ÖZKAYNAK	MELAS İNŞAAT TURİZM TAŞIMACILIK A.Ş.	ANTALYA

MEHMET YARDIM	BOĞAZİÇİ TESİS YÖNETİM HİZMETLERİ A.Ş.	İSTANBUL 4
MERT SAĞLAMBAŞ	BESOT MANİSA BELEDİYESİ A.Ş.	MANİSA
MESUT BAKMAZ	İZELMAN GENEL HİZMET A.Ş.	İZMİR 1
MESUT ŞALCI	ÇANKAYA BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	ANKARA 1
METİN DEMİR	SAMANDAĞ BELEDİYE BAŞKANLIĞI	HATAY
MURAT KAPLAN	ÇİBEL TEMİZLİK HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.	İZMİR 10
MURAT ÖZBAŞ	ÇANKAYA BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	ANKARA 1
MUSA DÜLGER	İZENERJİ İNSAN KAYNAKLARI A.Ş.	İZMİR 2
MUSTAFA YALMAN	MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE	MUĞLA 2
NECMETTİN DİNCER	ADANA ULAŞIM ORGANİZASYON A.Ş.	ADANA 1
OZAN DOĞAN	BAKIRKÖY PERSONEL HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.	İSTANBUL 2
ÖZGÜR YILDIZ	İZELMAN GENEL HİZMET A.Ş.	İZMİR 1
RAİF YİĞİT	NİLBEL SOSYAL TESİS A.Ş.	BURSA 2
RAMAZAN GÖKSU	ATAŞEHİR BELEDİYESİ PERSONEL LTD. ŞTİ.	ANADOLU YAKASI 3
RAMAZAN ÖZDEMİR	KUMLUCA BELEDİYE BAŞKANLIĞI	ANTALYA
SERTAÇ DERSE	BORNOVA BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	İZMİR 7
SEYİT DOĞU	TEKİRDAĞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ A.Ş.	TEKİRDAĞ
SÜLEYMAN EROL	BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	İSTANBUL 2
TANER KÖKSAL	BEL__YAP İNŞAAT GIDA LTD. ŞTİ.	ARTVİN
TÜLAY KAYA KIZILDAĞ	İZELMAN GENEL HİZMET A.Ş.	İZMİR 3
ÜRÜN YILDIRIM	YE__PA YENİMAHALLE LTD. ŞTİ.	ANKARA 2
VELİ YAŞAR	BEŞİKTAŞ BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	İSTANBUL 1

Yukarıdaki tabloda isimlerine ve işyerlerine yer verdiğimiz üyelerimiz vefat etmiştir. Ailelerine ve tüm sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

GENEL-İŞ EMEK GAZETESİ

Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası Aylık Yayın Organı Ağustos-Aralık 2025, Sayı:188

Sahibi: GENEL-İŞ Sendikası adına Genel Başkan **Remzi ÇALIŞKAN** - Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Hüseyin Yaşar GÜNDOĞDU**
Yayına Hazırlık: DİSK/GENEL-İŞ Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü - **Yayın Türü:** Yaygın Süreli Yayın
Yayın Şekli: Aylık Türkçe **Yönetim Yeri:** Mustafa Kemal mh. 2147 sk No:2 Çankaya ANKARA **Tel:** (0312) 309 15 47 **Fax:** (0312) 309 10 46

www.genel-is.org.tr * bilgi@genel-is.org.tr * basin@genel-is.org.tr

Basım Yeri: Buğra Matbaacılık Yapıcı İş Merkezi 74 / 32-33 İskitler/ANKARA (0312 342 19 18) **Baskı Tarihi:** Aralık 2025